

Vergaderjaar 1995–1996

24 569

Gemeentelijke herindeling van Lemelerveld

Nr. 5

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG

Ontvangen 31 mei 1996

Het verheugt mij dat de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken, onder voorbehoud van een tijdige beantwoording door de regering, de openbare behandeling na één schriftelijke ronde voldoende voorbereid acht.

Met genoegen heb ik geconstateerd dat de leden van de fracties van de PvdA, het CDA, de VVD, D66 en het GPV met het voorstel van het kabinet tot gemeentelijke indeling van Lemelerveld bij de gemeente Dalfsen, konden instemmen.

Volgens de leden van de fractie van de PvdA is het een duidelijk tekort – nu de keuze op de gemeente Dalfsen valt – dat er tussen de gemeente Dalfsen en de kern Lemelerveld geen openbaar vervoersverbinding is. Zij vroegen of de regering het wenselijk acht dat zo'n verbinding ontstaat en op welke wijze deze verbinding gerealiseerd kan worden.

Een reguliere openbaar vervoersverbinding tussen Lemelerveld en Dalfsen zal naar verwachting niet voldoende reizigerskilometers genereren om een voldoende financiering van een dergelijke verbinding in de toekomst te garanderen.

Dezelfde leden vroegen op welke wijze gewaarborgd kan worden dat alle functies die voor inwoners van een gemeente noodzakelijk bereikbaar moeten zijn binnen die gemeente ook bereikbaar worden voor de inwoners vanuit Lemelerveld.

Voor zover het gaat om openbaar vervoersverbindingen verwijs ik deze leden naar de beantwoording van de vorige vraag.

Bereikbaarheid kan ook worden bevorderd door het beschikbaar stellen van (al dan niet mobiele) loketdiensten die door de gemeente Dalfsen in de kern van Lemelerveld zouden kunnen worden verwezenlijkt. Het is aan die gemeente om de wenselijkheid en mogelijkheid hiervan te beoordelen. Overigens ontstaat er door de gemeentelijke herindeling in dit opzicht geen significant verschil met de huidige situatie.

De leden van de fracties van de PvdA en D66 hebben vragen gesteld over het voorgestelde grensbeloop rond Lemelerveld.

De leden van de fractie van de PvdA vroegen op grond van welke overwegingen is gekozen voor de grenzen van het buitengebied zoals dat nu aan de gemeente Dalfsen wordt toegevoegd. Zij vroegen wat de argumenten geweest zijn om het noordoostelijke deel bij de gemeente Ommen te laten.

Volgens de leden van de fractie van D66 zou overwogen moeten worden de grenzen van het buitengebied bij de herindeling bij te stellen, bijvoorbeeld langs de lijnen van de suggesties van de vereniging Plaatselijk Belang Lemelerveld en Damsholte. Voorts vroegen zij een reactie op het pleidooi van de gemeente Ommen om het grensbeloop niet over bestaande wegen te laten plaatsvinden om te voorkomen dat bewoners (van o.m. de Langsweg) in twee gemeenten komen te wonen.

De volgende uitgangspunten zijn van belang geweest voor de bepaling van het grensbeloop rond Lemelerveld. Er dient niet onnodig grondgebied naar een andere gemeente over te gaan. Voorts dient het verzorgingsgebied van Lemelerveld als geheel bij Lemelerveld betrokken te blijven en dan ook bij de gemeentelijke herindeling te worden meegenomen.

Aldus zijn gebieden waar weinig mensen wonen of waar sprake is van puur recreatieve verblijfplaatsen buiten de grenswijziging gelaten. Bij de bepaling van het grensbeloop is vermeden dat opnieuw een onlogisch grensbeloop ontstaat. De grens is gelegd langs bestaande wegen, natuurlijke kenmerken of langs een rechte lijn door onbewoond gebied. Waar het gaat om de precieze begrenzing langs wegen waarbij bewoners aan weerskanten van een weg tot verschillende gemeenten kunnen gaan behoren, merk ik op dat zulk een grensbeloop ook elders in het land voorkomt. Het provinciebestuur heeft in de ontwerp-regeling naar aanleiding van de reacties van onder meer de vereniging Plaatselijk Belang Lemelerveld en Dalmsholte op het herindelingsplan het grensbeloop rond Lemelerveld op een drietal punten gewijzigd (zie bijlage III bij de memorie van toelichting, p.16-9/16-10). Bij de Langsweg werd de grens van het buitengebied van Lemelerveld 900 meter naar het zuiden van die weg verlegd.

Gelet op het voorgaande lijkt mij de door de leden van de fractie van D66 voorgestelde bijstelling van de buitengrenzen van Lemelerveld niet wenselijk.

De leden van de fracties van het CDA, D66 en de RPF hebben vragen gesteld over de relatie tussen deze herindeling en de komende gemeentelijke herindeling in de provincie Overijssel.

De leden van de fractie van het CDA konden zich voorstellen dat gezien de opstelling van de provincie Overijssel burgers en bestuurders zich afvragen of indien het onderhavige voorstel van wet door de kamer wordt overgenomen het niet op termijn weer kan leiden tot aantasting van de nieuw te vormen eenheid met Dalfsen. Zij vroegen daarop mijn visie te geven.

De leden van de fractie van D66 vroegen of ik van mening ben dat de bestuurlijke afspraken over het beheer van Lemelerveld, zoals het bestuursconvenant Dalfsen-Ommen, tekort schieten in verband met een definitieve indeling.

Volgens dezelfde leden zou een toevoeging van Dalfsen aan Zwolle de voorkeursoptie van provincie en regering – Lemelerveld bij Dalfsen – doorkruisen. Een dergelijke toevoeging moet volgens de leden van de fractie van D66 echter gezien de plannen en behoeften van Zwolle als zeer onwaarschijnlijk worden beschouwd. Gaarne ontvingen deze leden hiervan een bevestiging.

De leden van de fractie van de RPF vroegen of het niet beter is om deze herindeling te laten plaatsvinden in de context van op stapel staande

herindelingen in deze regio. In dit kader wilden deze leden weten of er al een tijdpad bekend is voor de komende herindelingen waarbij ook de gemeenten betrokken zijn die nu bij de herindeling van Lemelerveld betrokken zijn. En zo ja, welk.

De procedure tot gemeentelijke herindeling van de provincie Overijssel bevindt zich in een fase waarin de besluitvorming op gemeentelijk en provinciaal niveau nog dient plaats te vinden. Het provinciaal bestuur kan thans geen uitspraken doen over mogelijke gemeentelijke herindeling in het noordwestelijk deel van Overijssel. De gemeentebesturen zijn door gedeputeerde staten van Overijssel gevraagd eerst hun visie te geven op de wensen en mogelijkheden («initiatieven van onderop»). Na deze inventarisatie – de gemeenten is gevraagd voor 1 juli hun standpunten te geven – zullen gedeputeerde staten een besluit nemen over een herindelingsprocedure op grond van de Wet algemene regels herindeling. De gemeentelijke indeling van Lemelerveld bij de gemeente Dalfsen zal wat mij betreft niet opnieuw ter discussie staan in het kader van de procedure tot gemeentelijke herindeling van de provincie Overijssel. Waar het gaat om de problematiek van een kern die ingedeeld is bij vier gemeenten, biedt de voorgestane indeling bij één gemeente een adequate oplossing die – ongeacht toekomstige ontwikkelingen – gewaarborgd dient te blijven. Bestuurlijke afspraken over het beheer van Lemelerveld acht ik niet voldoende; dit zou de reeds lang bestaande onzekerheid over de toekomst van Lemelerveld wederom verlengen.

De leden van de fracties van het CDA, de VVD, D66, de SGP en het GPV verzochten de reguliere gemeenteraadsverkiezing van maart 1998 in Dalfsen over te slaan in verband met de herindelingsverkiezing in het najaar van 1996 in die gemeente. Zij vroegen een vergelijkbare regeling te treffen als bij eerdere herindelingen.

Bij deze nota naar aanleiding van het verslag is een nota van wijziging gevoegd. Daarin wordt geregeld dat de reguliere verkiezing van maart 1998 in de gemeente Dalfsen wordt overgeslagen en dat de zittingstermijn van de nieuwe gemeenteraad van Dalfsen tot april 2002 wordt verlengd. Eenzelfde regeling is opgenomen in het wetsvoorstel tot gemeentelijke herindeling van Schouwen-Duiveland en Walcheren (Kamerstukken II, 1995/96, 24 461). De zittingstermijn van de met ingang van 1 januari 1997 te vormen gemeenteraad zal dan dus vijf jaar en bijna vier maanden zijn in plaats van slechts zestien maanden.

Bij de behandeling van het wetsvoorstel tot gemeentelijke herindeling in de samenwerkingsgebieden Midden-Brabant, Breda en Westelijk Noord-Brabant en in een gedeelte van de samenwerkingsgebieden Zuidoost-Brabant en 's-Hertogenbosch is een amendement aanvaard (Kamerstukken II, 1995/96 24 571, nr. 65), waarin wordt geregeld dat indien eind 1996 herindelingsverkiezingen in de nieuwe gemeenten worden gehouden, de reguliere verkiezingen in maart 1998 worden overgeslagen en in 1999 tussentijdse raadsverkiezingen worden gehouden.

Deze verkiezingen worden dan gelijktijdig met de verkiezingen voor provinciale staten gehouden op 3 maart 1999. In 2002 treden de in 1999 gekozen raadsleden af, tegelijk met de raadsleden van de gemeenten waar in 1998 reguliere verkiezingen worden gehouden. In 2002 worden dan dus ook in het herindelingsgebied reguliere raadsverkiezingen gehouden. Ik realiseer me dat de Tweede Kamer mogelijk ook bij de gemeentelijke herindeling van Lemelerveld een regeling wenst te treffen als door middel van het eerdergenoemde amendement is getroffen voor het herindelingsgebied Brabant. Alvorens een definitief standpunt in te nemen ten aanzien van de vraag of deze regeling daadwerkelijk voor Lemelerveld moet worden ingevoerd, is het van belang over de consequenties van één en ander overleg te voeren met de Kiesraad en de

Vereniging van Nederlandse Gemeenten. Daarbij heb ik, zoals ik ook tijdens de mondelinge behandeling van bovengenoemd wetsvoorstel inzake Brabant naar voren heb gebracht, met name het oog op de praktische consequenties van een combinatie van stemmingen.

De leden van de fracties van het CDA en de SGP hebben vragen gesteld over stichtings- en opheffingsnormen voor basisscholen.

Gezien het belang dat de leden van de fractie van het CDA hechten aan de instandhouding van scholen, die in velerlei opzicht een belangrijke functie vervullen in kleine kernen en gemeenten, vroegen zij of dit herindelingsplan consequenties heeft voor scholen in gemeenten die bij dit plan betrokken zijn.

De leden van de fractie van de SGP constateerden dat ook in dit wetsvoorstel wordt gekozen voor een *lex specialis* wat betreft de vaststelling van de stichtings- en opheffingsnormen voor het basisonderwijs zelf, in plaats van in elk herindelingsvoorstel een afwijkende bepaling op te nemen.

Van de vier basisscholen in Lemelerveld liggen er drie in de gemeente Dalfsen en ligt er één in de gemeente Ommen. Na de gemeentelijke herindeling zullen alle vier basisscholen zich in de gemeente Dalfsen bevinden. De drie thans reeds in Dalfsen gelegen basisscholen hadden op 1 oktober 1995 respectievelijk 260, 77 en 40 leerlingen. De opheffingsnorm van Dalfsen (44) zal als gevolg van de gemeentelijke herindeling een wijziging ondergaan. Niet te verwachten is, dat de scholen met 260 en 77 leerlingen hierdoor in de problemen zullen komen. De basisschool met 40 leerlingen bevindt zich nu reeds onder de opheffingsnorm en wordt op basis van een samenwerkingsovereenkomst in stand gehouden. Dit kan in principe zo blijven. De thans in Ommen gelegen basisschool had op 1 oktober 1995 114 leerlingen. Ook hier zijn geen problemen te verwachten in verband met de nieuwe opheffingsnorm van de gemeente Dalfsen.

Voor het geval er onverhoopt toch problemen mochten rijzen, is in overleg met de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, T. Netelenbos, in de bijgaande nota van wijziging hiervoor een voorziening opgenomen. Daarin wordt aan de bij de herindeling betrokken gemeenten de mogelijkheid geboden om binnen drie maanden na de datum van herindeling een splitsingsbesluit te nemen en dit binnen één maand aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen te zenden.

Laatstgenoemde stelt vervolgens opheffingsnormen vast voor de gesplitste delen van de gemeente. Voor de goede orde zij erop gewezen dat voor het splitsingsbesluit de instemming is vereist van de bevoegde gezagsorganen van alle scholen in de gemeente.

Door de splitsing gaat voor het gebiedsdeel met de kleinste leerlingdichtheid de opheffingsnorm omlaag, waardoor scholen in het desbetreffende gebiedsdeel mogelijk kunnen voortbestaan.

Voornoemde mogelijkheid is als structurele regeling opgenomen in het eind januari 1996 voor advies aan de Raad van State gezonden wetsvoorstel inzake ouderbijdragen, sponsorgelden en stichtings- en opheffingsnormen. Voorts wordt in de nota van wijziging geregeld dat de nieuwe stichtings- en opheffingsnormen voor basisscholen in de bij de gemeentelijke herindeling betrokken gemeenten pas een jaar na de datum van herindeling ingaan. Hierdoor krijgen scholen die niet aan de nieuwe opheffingsnorm voldoen meer tijd om via een fusie of de omvorming tot nevenvestiging opheffing of beëindiging van de bekostiging te voorkomen.

De leden van de fractie van D66 vroegen of ik, in navolging van de provincie, met de keuze met betrekking tot de gemeentelijke indeling van Lemelerveld ben gekomen omdat ik negatieve gevolgen zou vrezen voor

Dalfsen als gemeentelijke indeling van Lemelerveld bij die gemeente niet doorgaat.

Bij de bepaling van deze keuze heeft een dergelijke overweging geen rol gespeeld. De argumenten voor de indeling van Lemelerveld bij Dalfsen heb ik gemeld in de memorie van toelichting. Korthedshalve verwijs ik daarnaar.

De leden van de fracties van D66 en de RPF vroegen naar de bestuurlijke en financiële gevolgen van deze herindeling voor de gemeente Ommen. Deze gemeente zakt immers onder de grens van 18 000 inwoners (\pm 16 500).

De bezoldigungsstructuur voor wethouders is geregeld in het Rechtspositiebesluit wethouders, waarbij gemeenten zijn ingedeeld in inwonersklassen. In gemeenten boven 18 000 inwoners is het wethoudersambt een full-time functie. Voor gemeenten met een inwonertal van tussen de 14 001 en 18 000 wordt voor de bezoldiging het ambt van wethouder aangemerkt als een deeltijdfunctie en geldt een tijdbestedingsnorm van 70%. De overgang van een gemeente naar een lagere klasse is niet van invloed op de bezoldiging van de zittende wethouders. Voor de bezoldiging van burgemeesters geldt eveneens een indeling naar inwonersklassen. Van deze indeling maakt deel uit de gemeenteklasse 14 001–24 000 inwoners.

De gemeente Ommen blijft ook na de herindeling in die klasse ingedeeld.

De financiële gevolgen van deze herindeling zijn de volgende. Ommen krijgt een geringere uitkering uit het Gemeentefonds en zal ook een geringere opbrengst aan eigen belastingen realiseren als Lemelerveld bij Dalfsen wordt ingedeeld. Ommen behoeft ook geen uitgaven meer te doen voor het gebied van deze gemeente dat naar Dalfsen gaat. Gelet op het voorgaande zal Ommen ook na de gemeentelijke herindeling van Lemelerveld naar mijn stellige overtuiging een financieel levenskrachtige gemeente blijven.

De leden van de fractie van D66 vroegen waarop ik mij precies baseer als ik in de memorie van toelichting stel dat «er draagvlak is voor de voorgestelde indeling in het gebied». Een aantal inspraakreacties is hiermee naar hun oordeel in tegenspraak. Gewezen wordt onder meer op het ontbreken van goede verbindingen (openbaar vervoer en anderszins) tussen Lemelerveld en Dalfsen. Zij vroegen mijn reactie hierop.

Niet alle inspraakreacties kunnen worden gevolgd, in elk geval niet als deze niet met elkaar verenigbaar zijn. Voor zover de keuzen vanuit de bevolking verschillend waren (de scheidslijn loopt voor een groot deel parallel met de huidige gemeentegrenzen) is er mijns inziens een voldoende draagvlak voor de uiteindelijke keuze voor één gemeente, in die zin dat de belangen van Lemelerveld daarmee beter zijn gewaarborgd dan in de huidige situatie.

De leden van de fracties van D66 en de SGP hebben vragen gesteld over de provinciale weg N48.

De leden van de fractie van D66 opperden dat een relatief grotere bedreiging voor de eenheid van de kern Lemelerveld dan de huidige bestuurlijke «vierdeling» wordt gevormd door de provinciale weg N48 die de kern doorsnijdt.

Zij vroegen wat de perspectieven zijn van de, huns inziens zeer prioritaire, omleiding van de weg buiten de kern Lemelerveld om.

De leden van de fractie van de SGP vroegen de regering te reageren op de stelling van de kant van de gemeente Ommen dat het werkelijke

knelpunt wordt gevormd door de doorsnijding van Lemelerveld door de autoweg Raalte-Ommen en door het Overijssels Kanaal.

Er zijn geen perspectieven voor een omlegging van de provinciale weg N48 om Lemelerveld. Het wegvak ligt geheel buiten de bebouwde kom en komt als zodanig niet voor op de prioriteitenlijst met traverses in provinciale wegen. Op deze lijst staan alleen de wegvakken in provinciale wegen die binnen de bebouwde kom liggen en alleen deze wegvakken komen in aanmerking voor het treffen van maatregelen. Er is echter geen aanleiding om het wegvak van de N48 door Lemelerveld (in de toekomst) binnen de bebouwde kom te laten vallen.

De vraag of het «werkelijke» knelpunt wordt veroorzaakt door de doorsnijding van de kern Lemelerveld door de autoweg Raalte-Ommen en door het Overijssels Kanaal suggereert dat er een eenduidige oorzaak is van de knelpuntsituatie. Die situatie is hier niet direct aan de orde. Met dit voorstel wordt een oplossing geboden voor de bestuurlijke opdeling van Lemelerveld. De voorgestelde indeling van Lemelerveld maakt in ieder geval de geografische doorsnijding in bestuurlijk opzicht beter hanteerbaar.

De leden van de fractie van de RPF vroegen of na 1992 nog een nieuwe consultatie heeft plaatsgevonden. Zij vroegen of op grond van nieuwe inspraak en/of aantallen handtekeningen met betrekking tot de keuze voor Dalfsen een verandering in de opinie onder de betrokken inwoners valt waar te nemen.

Het provinciaal bestuur heeft acht geslagen op de voorkeursopties uit het in 1992 in Lemelerveld gehouden referendum. Tevens heeft dat bestuur rekening gehouden met de reacties die zijn verkregen gedurende de terinzagelegging van het herindelingsplan en anderszins geuite opinies (handtekeningenlijsten, hoorzitting). Na het referendum en die terinzagelegging heeft niet opnieuw een consultatie plaatsgevonden.

De leden van de fractie van de SGP vroegen of de regering meer inzicht kan geven in de oriëntatie van de bewoners op de verschillende gemeenten wat betreft voorzieningen als scholen, welzijnsinstellingen en dergelijke, alsmede wat betreft de bereikbaarheid.

Voor het antwoord op deze vraag verwijs ik korthedshalve naar de paragrafen 4.1 en 4.2 van het rapport Herziening van de gemeentelijke indeling Lemelerveld d.d. 15 oktober 1991 (bijlage III bij de memorie van toelichting, p. 16-45/16-48).

De leden van de fractie van het GPV vroegen welke argumenten de doorslag hebben gegeven om gedeputeerde staten toch uit te nodigen de procedure opnieuw te starten.

Die argumenten zijn vermeld in de uitnodiging van mijn ambtsvoorganger van 29 december 1992 aan gedeputeerde staten van Overijssel om de procedure tot gemeentelijke herindeling van Lemelerveld opnieuw te starten (zie bijlage II bij de memorie van toelichting).

Nota van wijziging

Bij deze nota naar aanleiding van het verslag is een nota van wijziging gevoegd tot wijziging van de artikelen 2 en 3 van het wetsvoorstel.

Zie voor de toelichting op deze wijzigingen mijn beantwoording van de vraag van de leden van de fracties van het CDA, de VVD, D66, de SGP en het GPV over de verkiezingen respectievelijk de beantwoording van de vraag van de leden van de fractie van het CDA over scholen.

Tevens zijn bij die nota nieuwe artikelen 4 en 5 opgenomen in het wetsvoorstel. In de bijlage bij de Wet verplaatsing mestproductie zijn op basis van het grondgebied van aldaar met name genoemde gemeenten twee gebieden bepaald waarheen en waartussen geen verplaatsing van mestproductie in de zin van die wet mag plaatsvinden. Gebied I omvat ook een deel van de provincie Overijssel. Het nieuwe artikel 4 past de bijlage bij genoemde wet aan. Aan de lijst wordt de naam van de gemeente Dalfsen toegevoegd. Deze aanpassing is nodig omdat door de gemeentelijke herindeling van Lemelerveld een deel van het grondgebied van de in de lijst opgenomen gemeenten Ommen en Raalte wordt ingedeeld bij de gemeente Dalfsen.

De begrenzing van Gebied I als zodanig blijft echter ongewijzigd.

Het nieuwe artikel 5 voorziet in overgangsrecht voor de heffing van onroerende-zaakbelastingen onder de toepassing van de Wet waardering onroerende zaken (Wet woz). Voor de toepassing van de Wet woz, die sedert 1 januari 1995 van kracht is, moeten gemeenten in het eerste woz-tijdvak (1997–2001) onroerende zaken waarderen naar de waardepeildatum 1 januari 1995.

Gemeenten die de waardepeildatum 1 januari 1992, 1993, 1994 of 1996 hanteren voor de onroerende-zaakbelastingen kunnen deze waardegegevens ook nog gebruiken voor de toepassing van de Wet woz in het eerste tijdvak. Dit zijn de zogenoemde wetsfictie-gemeenten.

Door de formulering van de overgangsregeling van de Wet woz is het niet mogelijk dat gemeenten die betrokken zijn bij een gemeentelijke herindeling (verder te noemen: herindelingsgemeenten), voor overgaand gebied ook de wetsfictie kunnen hanteren. Niettemin acht ik het redelijk dat herindelingsgemeenten ook een vorm van overgangsrecht voor de toepassing van de Wet woz krijgen.

De situatie bij de gemeentelijke herindeling van Lemelerveld is als volgt. De bij de herindeling betrokken gemeenten zijn alle wetsfictie-gemeenten. Dalfsen en Heino hebben als waardepeildatum 1 januari 1992, Raalte 1 januari 1993 en Ommen 1 januari 1994. Zonder nadere regeling zouden de onroerende zaken die zijn gelegen in de overgaande gebieden van de gemeenten Ommen, Raalte en Heino die worden ingedeeld bij Dalfsen dienen te worden geherwaardeerd naar de waardepeildatum van Dalfsen (1992). Dat zou inbreuk maken op de overgangsregeling die is getroffen in het kader van de Wet woz.

Het overgangsrecht voor de gemeente Dalfsen houdt dan ook het volgende in. De gemeente Dalfsen kan naar keuze ofwel de «oude» waardegegevens van de objecten in het overgaand gebied onder de wetsfictie van de Wet woz handhaven, ofwel de bij herindeling gebruikelijke uniformering van de waardepeildatum doen plaatsvinden (gepaard gaand met een gedeeltelijke herwaardering van het objectenbestand van het overgaand gebied) waarbij de uniforme waardepeildatum onder de wetsfictie van de Wet woz valt.

De keuze voor de eerste mogelijkheid gaat niet gepaard met herwaardering van een gedeelte van het objectenbestand doch brengt voor de duur van het eerste woz-tijdvak een zekere ongelijkheid in de lastendruk tussen bepaalde delen van de gemeente mee daar thans binnen de gehele gemeente maar één tarief voor de onroerende-zaakbelasting kan worden gehanteerd.

Of dit in de onderhavige situatie acceptabel is, kan de gemeenteraad van Dalfsen het best beoordelen. Ik wil de gemeente die keuze laten.

De keuzemogelijkheid is in het nieuwe artikel 5 gestalte gegeven. De in

het derde lid opgenomen regeling is overgenomen uit artikel 41 van de Wet woz. Deze regeling geeft rechtsbescherming voor de burger in wetsfictie-gemeenten.

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken,
A. G. M. van de Vondervoort